

Handläggare: Anette Jansson
Telefon: 08-508 28 820

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
MHN 2011-06-14 p. 26

Detaljplan för Slussen, underrättelse om utställning

Remiss från Stadsbyggnadskontoret, S-Dp 2005-08976-54

Förvaltningens förslag till beslut

1. Tillstyrker förslaget till detaljplan under förutsättning att
 - Miljöförvaltningen anser att planen i första hand bör utformas så att miljökvalitetsnormer för luft kan följas. Om detta inte är möjligt ska överskridanden ske på platser där människor sällan vistas.
 - Ventilationsgaller för tunnelventilation placeras så att luftföroreningar ventileras ut på välventilerade platser där människor inte vistas, och så att utsläpp av luftföroreningar från tunnelmynningarna minimeras.
2. Föreslå att följande beaktas i det fortsatta arbetet
 - Uppföljning av luftföroreningar bör göras av driftansvarig (trafikkontoret), till exempel genom att utföra långtidsmätningar, minst ett halvår, på utvalda vistelsezoner. Mätningar bör göras både före och efter projektet för att det ska kunna utvärderas.
 - Staden bör arbeta vidare med den akustiska gestaltningen i genomförandet av detaljplanen, för att få en så god ljudmiljö som möjligt på de platser där människor ska vistas, t.ex. med skärmar, ljudabsorbenter, ljudskärmande räcken och att minska ljudreflektioner från fasader. Högst 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå bör eftersträvas där människor vistas. Ansvar för bulleråtgärder i genomförandet bör läggas fast i genomförandebeskrivningen.
3. Förklara beslutet omedelbar justerat.

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Ett förslag till detaljplan för Slussen, del av fastigheten Södermalm 7:85 m.fl. inom stadsdelarna Södermalm och Gamla stan har upprättats av stadsbyggnadskontoret. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inbjudits att lämna synpunkter på förslaget senast den 19 juni 2011.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tidigare yttrat sig över detaljplanen i samrådet (MHN 2010-03-09 §22). Miljöförvaltningen bedömer att de synpunkter som miljö- och hälsoskyddsnämnden hade i samrådet i stort har tillgodosetts. Åtgärder för att minska de negativa effekterna av buller och luftföroreningar behöver dock bearbetas vidare i det fortsatta arbetet med detaljplanen och genomförandet av denna.

Sedan samrådet har vissa omarbetningar av detaljplanen gjorts. De förändringar som gjorts av detaljplanen föranleder inga ytterligare synpunkter från miljöförvaltningen.

Bakgrund

Ett förslag till detaljplan för Slussen, del av fastigheten Södermalm 7:85 m.fl. inom stadsdelarna Södermalm och Gamla stan har upprättats av stadsbyggnadskontoret. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inbjudits att lämna synpunkter på förslaget senast den 19 juni 2011.

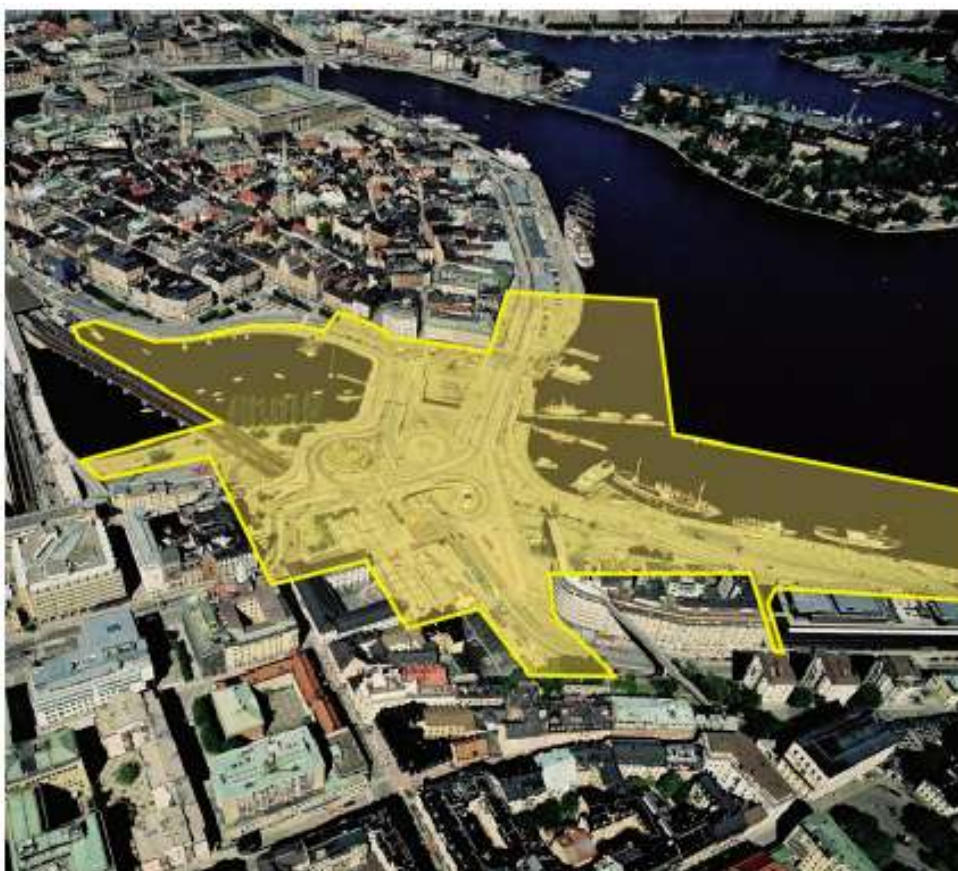
Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tidigare yttrat sig över detaljplanen i samrådet (MHN 2010-03-09 §22). Sedan samrådet har vissa omarbetningar av detaljplanen gjorts.

Förändringar sedan samrådet

I det förslag som nu ställs ut anges följande omarbetningar ha gjorts som har betydelse ur miljösynpunkt:

- Planförslaget har vidareutvecklats genomgående med fokus på vyer och öppenhet.
- Hela strukturen med byggnader och sockelväning har öppnats upp ned mot kajnivå och även ersatts med trappor och terrasser.
- Höjderna på park- och torgytan intill Stadsgårdskajen och byggnation framför KF-huset har reducerats kraftigt både i höjd och i utbredning.
- Ett parkstråk har skapats.

- Huvudbrons bredd har detaljstuderats utifrån kapacitetsbehov i framtiden för olika typer av trafik. Brons bredd möjliggör att vid behov minska antalet körfält för vägtrafik till förmån för spårtrafik.
- Den höga gång- och cykelbron över vattnet väster om huvudbron har tagits bort. Planförslaget omfattar en broförbindelse etablerad i samma riktning men på en lägre höjd.
- De stora byggnadsvolymer på Södermalmstorg har omarbetats och minskats till två transparenta byggnader.
- Fasaderna på de nya byggnaderna framför KF-huset följer en förlängning av Peter Myndes backe.
- Kajerna har rundats av och lågbron i kajnivå har breddats.
- Överdäckningen i har väster minskats i omfattning och bebyggelsen framför Hilton har tagits bort ur detaljplanen.
- Planförslaget omfattar en något kortare överdäckning av Stadsgårdsleden än i plansamrådet.
- Inga vistelsezoner skapas invid tunnelmynningarna.
- En alternativ lokalisering av bussterminalen i Katarinaberget prövas i ett separat plansamråd som sker samtidigt som denna utställning för detaljplan.
- Till skillnad från samrådet innehåller den utställda detaljplanen inga nya bostäder.

Planområdets utbredning och läge. Flygbild från söder med Gamla stan i bildens överkant och Södermalm i bildens nedre halva. Planområdet avslutas i öster (utanför bildens högra kant) i höjd med Birkaterminalen.

Bild: Stadsbyggnadskontoret

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande i samrådet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade 2010-03-09 §22 att lämna följande yttrande över samrådet för detaljplanen:

1. Tillstyrka planförslaget under förutsättning att:
 - Luftkvaliteten i den nya bussterminalens väntrum minst kommer att motsvara vad som gäller för miljökvalitetsnormen utomhus
 - Fortsatt arbete med bostäder anpassas efter de villkor för bl.a. buller som Länsstyrelsens prövningsdelegation kommer att meddela för den prövade hamnverksamheten
 - Planbestämmelsen om att ljudnivån från stomljud i boningsrum inte får överstiga 30 dB(A) (slow) inte begränsas till att avse tågtrafik utan allt stomljud.
2. I det fortsatta arbetet särskilt redovisa hur
 - Problemen med överskridanden av miljökvalitetsnormen vid tunnelmynningar skall följas upp
 - Bostäders lek- och rekreationsmiljöer enligt stadens parkprogram kommer att tillgodoses
 - Ljudnivåer på gång- och cykelvägar samt vistelseytor kan minskas.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen bedömer att de synpunkter som miljö- och hälsoskyddsnämnden hade i samrådet i stort har tillgodosetts. Åtgärder för att minska de negativa effekterna av buller och luftföroreningar behöver dock bearbetas vidare i det fortsatta arbetet med detaljplanen och genomförandet av denna. Nedan kommenteras nämndens samrådsyttrande punkt för punkt. De förändringar som gjorts av detaljplanen föranleder inga ytterligare synpunkter från miljöförvaltningen.

MHN: "Luftkvaliteten i den nya bussterminalens väntrum minst kommer att motsvara vad som gäller för miljökvalitetsnormen utomhus"

Kommentar: Bussterminalen hanteras i separat samråd.

MHN: "Fortsatt arbete med bostäder anpassas efter de villkor för bl.a. buller som Länsstyrelsens prövningsdelegation kommer att meddela för den prövade hamnverksamheten"

Kommentar: Detaljplaneförslaget innehåller inte längre några bostäder.

MHN: "Planbestämmelsen om att ljudnivån från stomljud i boningsrum inte får överstiga 30 dB(A) (slow) inte begränsas till att avse tågtrafik utan allt stomljud"

Kommentar: Detaljplaneförslaget innehåller inte längre några bostäder.

MHN: ” Redovisning av hur problemen med överskridanden av miljökvalitetsnormen vid tunnelmynningar skall följas upp ”

I Fördjupnings-PM LUFTKVALITET redovisas resultat av spridningsberäkningar för luftföroreningar (partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO₂)) i utomhusluften i området runt Slussen år 2030. Resultaten visar att detaljplaneförslaget skapar områden med lägre luftföroreningshalter jämfört med nollalternativet (om detaljplanen inte genomförs). I några få områden blir halterna högre än i nollalternativet. Högre halter erhålls intill Stadsgårdsledens östra och västra tunnelmynning och vid påfarten till Stadsgårdsleden från Katarinavägen. Områden där miljökvalitetsnormen för PM10 och kvävedioxid överskrids återfinns både i planförslaget och nollalternativet, främst inom Stadsgårdsledens vägområde och i kajområdet mellan tunnelbanebron och Centralbron. Förslaget innebär en minskning av människors exponering för luftföroreningar, både jämfört med dagens utformning och med nollalternativet.

På följande platser är beräknade luftföroreningshalter över eller mycket nära miljökvalitetsnormens gränsvärde för PM10 och NO₂:

- Stadsgårdsledens västra mynning mot Söder Mälarstrand
 - Inom Stadsgårdsledens vägområde och i ett begränsat område utanför vägområdet.
 - På gång- och cykelbanor i kajplan längs med och vid passage över Stadsgårdsleden.
 - I ett begränsat område där cykelbanan leds över tunnelbanebron.
- Stadsgårdsledens östra mynning mot Saltsjön
 - I området utanför mynningen och längs med Stadsgårdsledens vägområde österut.
 - Där gång- och cykelbanor passerar över Stadsgårdsleden i kajplan.
 - I ett begränsat område där gång- och cykelbanor leds längs med påfarten från Katarinavägen till Stadsgårdsleden.

I PM LUFTKVALITET framhålls att dessa områden med höga halter bör utformas så att människor inte uppmuntras att uppehålla sig där. Miljöförvaltningen anser att planen i första hand bör utformas så att miljökvalitetsnormer för luft kan följas. Om detta inte är möjligt ska utsläpp ske på platser där människor sällan vistas.

I PM LUFTKVALITET uppges att placeringen av ventilationsgaller för tunnelventilation är inte fastställd och utsläppen i mynningarna/ventilationsgallren är beroende av fläktsystemets drift. Om mynningsutsläppen minimeras och ventilationsgallren placeras på en välventilerad plats kan haltbidraget från dessa minskas i områden där människor uppehåller sig och människors exponering för luftföroreningar blir

lägre. Miljöförvaltningen anser att detta bör beaktas i det fortsatta arbetet med detaljplanen, samt i genomförandet.

I MKB anges att uppföljning gällande luftföroreningshalter bör ske vid de planerade vistelseytorna, samt att detta eventuellt kan ske inom det program för miljöövervakning som sker normalt i staden. Miljöförvaltningen vill framhålla att uppföljning av enskilda exploateringsprojekt inte ryms inom det program för luftövervakning som finns i staden idag. Inom denna luftövervakning finns ett fåtal fasta mätstationer. En uppföljning av denna detaljplan bör i stället göras av driftansvarig (trafikkontoret) genom att göra långtidsmätningar, minst ett halvår, på utvalda vistelseytor. Mätningar bör göras både före och efter projektet för att det ska kunna utvärderas.

MHN: "Redovisning av hur bostäders lek- och rekreationsmiljöer enligt stadens parkprogram kommer att tillgodoses"

Kommentar: Detaljplaneförslaget innehåller inte längre några bostäder.

MHN: "Redovisning av hur ljudnivåer på gång- och cykelvägar samt vistelseytor kan minskas"

Kommentar: I Fördjupnings-PM BULLER redovisas förslag till bullerreducerande åtgärder för Slussenområdet. Det anges att det i den fortsatta projekteringsfasen är viktigt att utforma akustiska rumsbildningar, som fungerar med nya Slussens olika platsbildningar, särskilt offentliga platser som torg, grönytor och platsen invid vattenrummet omkring den planerade slussrännan. Det anges att ett program bör utformas för den akustiska gestaltningen av framtida Slussen.

För respektive offentlig plats redovisas beräknad ljudnivå och förslag till åtgärder och utformning av platsen med ljudmiljön som utgångspunkt. Denna genomgång visar att platserna har olika förutsättningar att få en god ljudmiljö. Många av platserna har hög ljudnivå, vissa upp till 65 – 70 dB(A) ekvivalent ljudnivå. Möjligheten att dämpa bullret skiljer sig på de olika platserna.

I PM BULLER konstateras att detaljplaneförslaget kommer att innebära marginell skillnad på ekvivalenta ljudnivåer och ingen alls på den maximala ljudnivån. Utbredningen av ljud ändras dock i och med nya byggnader och infrastrukturer. Sammantaget bedöms planförslaget innebära något positiva miljökonsekvenser relativt nollalternativet. Dock är ljudnivån i absoluta tal hög i stora delar av området och Slussens funktioner, utöver den som trafikplats, riskerar att även i fortsättningen påverkas negativt till följd av höga ljudnivåer. Förutsättningarna kan dock förbättras, bland annat genom de föreslagna åtgärderna i rapporten, som t.ex. skärmar, ljudabsorbenter, ljudskärmande räcken och att minska ljudreflektioner från fasader.

Miljöförvaltningen anser att redovisningen av bulleråtgärder är tillräcklig i detta skede, men att det är av största vikt att staden arbetar vidare med den akustiska gestaltningen i genomförandet av detaljplanen, för att få en så god ljudmiljö som möjligt på de platser där människor ska vistas. Ansvar för bulleråtgärder i genomförandet bör läggas fast i genomförandebeskrivningen.

Bilagor

1. Remisshandlingar finns att ladda ner på
<http://www.stockholm.se/Fristaende-webbplatser/Fackforvaltningssajter/Exploateringskontoret/NyaSlussen/Formella-dokument/>

Slut